

Hyvä — jälki

Uvilan kaupungin
ilmasto-ohjelma

Ilmastotyöryhmä 19.1.2026
Kaupunginhallitus 15.6.2026 § 149
Valtuusto 14.9.2026 § xx

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu		Sivu	
4-6	Keskeisiä ilmastotermejä	15	ENKU- hanke ja JETS - sopimus
7-8	Johdanto	16-17	Uvilan kaupunki ja HINKU-verkosto
9	Ilmasto-ohjelma osana kaupunkistrategiaa	18-20	Päästövähennyksien eteneminen
10	Uvilan kaupunki osana Satakunnan maakunnallista ilmastotyötä	21-28	Uvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain
11	Kaupungin ilmastosuunnitelmat ja – toimenpiteet ohjelmakaudelle		
12	Uvilan kaupunki aktiivisena ilmastotoimijana		
13-14	Uvilan kaupungin ilmastotoimet		

Ilmasto-ohjelman tueksi ja perustaksi

Termejä ja strategiakytkentä

Keskeisiä ilmastotermejä 1/3

Ilmasto koskevassa diskurssissa ja käsillä olevassa ilmasto-ohjelmassa käytetään useita keskeisiä vakiintuneita termejä ja käsitteitä. Alla on nostettu selityksineen muutamia.

Hinku (Hiilineutraalit kunnat -hanke)

Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. Hinku-kunnat sitoutuneet vähentämään käyttöperusteisia kasvihuonekaasupäästöjään 80 prosenttia 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Hiilensidonta

Prosessi, jossa hiilidioksidia poistetaan ilmakehästä ja varastoidaan esimerkiksi metsiin, maaperään tai meriin. Hiilensidonta on tärkeä osa ilmastonmuutoksen hillintää, koska se auttaa vähentämään kasvihuonekaasupitoisuuksia ilmakehässä.

Hiilinielu

Prosessi, joka poistaa hiiltä ilmakehästä, pienentää ilmakehän CO₂-pitoisuutta ja siten viilentää ilmastoa. Kyseessä on siis käänteinen prosessi kasvihuonekaasupäästöille, jotka lisäävät CO₂:n määrää ilmakehässä ja lämmittävät ilmastoa.

Keskeisiä ilmastotermejä 2/3

Hiilidioksidiekvivalentti (CO₂e)

Kasvihuonekaasupäästöjen yhteismitta, jonka avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasujen päästöjen vaikutus kasvihuoneilmiön voimistumiseen.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (ja varautuminen)

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tarkoittaa toimia, joilla pyritään vähentämään ilmastonmuutoksen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia ja hyödyntämään mahdollisia uusia olosuhteita. Sopeutuminen on välttämätöntä, koska ilmastonmuutoksen vaikutukset, kuten sään ääri-ilmiöt, lisäävät yhteiskuntien haavoittuvuutta.

Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS)

Julkisen alan energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston, Kuntaliiton sekä Maakuntien tilakeskuksen välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä julkisella alalla vuosina 2026–2035. Julkisen alan energiatehokkuussopimus koskee kuntia, kaupunkeja, kuntayhtymiä, hyvinvointialueita sekä valtion toimijoita.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.

Keskeisiä ilmastotermejä 3/3

Kiertotalous

Kiertotalous on talousmalli, jossa pyritään minimoimaan jätteen synty ja hyödyntämään resursseja mahdollisimman tehokkaasti. Tämä saavutetaan muun muassa materiaalien uudelleenkäytöllä, kierrätyksellä ja tuotteiden elinkaaren pidentämisellä.

Päästöhyvitys

Päästöhyvitys on toimenpide, jonka avulla kompensoidaan syntyneitä kasvihuonekaasupäästöjä. Hinku-laskentasääntöjen mukaisesti kunnan alueella tuotettu tuulivoima, aurinkovoima, biokaasu ja maankäyttösektorin päästövähennykset ja nieluja lisäävät toimet.

Tavoiteskenaario

Tavoiteskenaario on ennuste tai suunnitelma, joka kuvaa, miten päästövähennystavoitteet saavutetaan tiettyyn vuoteen mennessä

Johdanto 1/2

Ilmastonmuutos on yksi merkittävimmistä globaaleista ongelmista. Ilmasto on maapallolla muuttunut ja vaihdellut aina, mutta nyt ensimmäistä kertaa havaitun muutoksen aiheuttaa ihmisen toiminta. Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) kuudennen arviointiraportin mukaan maapallon ilmasto on lämmennyt jo yli yhden asteen verran 1800-luvun lopun. Pohjoisilla alueilla lämpötilaa nousee enemmän kuin maapallolla keskimäärin. Suurin syy ilmastonmuutokseen on fossiilisten polttoaineiden käyttö, mikä lisää hiilidioksidin määrää ilmakehässä. Ilmastonmuutos vaikuttaa ihmisten elämään lisäämällä erilaisia sään ja ilmaston ääri-ilmiöitä, kuten helleaaltoja, rankkasateita, kuivuutta ja trooppisia hirmumyrskyjä.

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on asetettu sekä kansallisia että kansainvälisiä tavoitteita. YK:n Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteena on rajoittaa maapallon keskilämpötilan nousu 1,5 asteeseen. Suomen kansallinen tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2035. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen lisäksi on tärkeää, että myös maankäyttöön liittyviä päästöjä vähennetään ja mahdollisia hiilinieluja vahvistetaan sekä mahdollisuuksien mukaan kasvatetaan.

Johdanto 2/2

Kunnat ovat keskeisessä roolissa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja ilmastonmuutoksen torjumisessa. Kuntien rooli on merkittävä, sillä ne vastaavat mm. paikallisesta kaavoituksesta, liikennesuunnittelusta ja ympäristökasvatuksen järjestämisestä. Näiden keinojen lisäksi kunnat pystyvät myös vaikuttamaan tuottamiinsa päästöihin esimerkiksi julkisten hankintojen kautta. Toinen merkittävä keino kunnilla on vähentää omistamiensa kiinteistöjen aiheuttamia päästöjä erilaisilla energiaratkaisuilla.

Kuntien liittyminen vapaaehtoiseihin ohjelmiin ja sitoumuksiin edesauttaa tavoiteasettelua ja tarjoaa työkaluja seurannan ja raportoinnin osalta. Eräs tärkeä osa-alue on myös sijoittumis- tai sijaintimarkkinointi joka ilmastonäkökulmasta tarkoittaa kuinka kunnan ilmastoratkaisut auttavat yrityksiä luomaan vahvaa brändiä ja vetämään puoleensa vastuullisempia sijoittajia. Tätä markkinointia suunnitellaan, jotta voidaan strategian avulla pyrkiä hyödyntämään paikkakunnan ainutlaatuisia ominaisuuksia, kuten elinkeinorakennetta, luontoa tai kulttuuria.

Sijoittumismarkkinoinnin pääteemoja ovat:

Vastuullisuuden korostaminen, ilmastoriskien hallinta, ilmastopolitiikka ja –strategiat, vaikutusten arviointi ja ilmastonmuutoksen vaikutukset.

Ilmasto-ohjelma Hyvä jälki osana kaupunkistrategian toteuttamista

Ilmasto-ohjelma on osa Ulvilan kaupungin strategiakokonaisuutta. Sen perustana on Ulvilan kaupunkistrategia 2030, jota se tukee ja täydentää. Kaupunkistrategia pohjautuu tunnistettuihin arvoihin, jotka ovat iloa, älyä ja yhteiseloä.

Kaupunkistrategiassa on kuvattu, miten arvot näkyvät arjessa. Arvojen pohjalta on määritelty visio, joka on etunojassa Ulvilassa.

Aktiiviset ilmastotoimet ovat erinomainen esimerkki etunojassa olemisesta, sillä sen ennakoivat vaikutukset kuntalaisten asuin- ja yritysten toimintaympäristöön ovat kauaskantoisia ja merkityksellisiä.

Hyvä jälki – on Ulvilan kaupungin ilmasto-ohjelman 2025-2035 kantava teema, jolla pyritään viestimään positiivisesti sitä työtä ja sen merkitystä mitä kaupunkiorganisaatio rakennetussa ympäristössä ja siihen tukeutuvassa toiminnassaan tekee.

Jätämme jäljen ihmisiin, ympäristöön ja ympäröivään maailmaan, tehdään siitä jäljestä yhdessä hyvä.

Uvilan kaupunki osana Satakunnan maakunnallista ilmastotyötä

Uvilan ilmasto-ohjelma tukee Satakunnan maakunnallista ilmastotavoitteita sekä ilmasto- ja energiastrategiaa 2030, joka ohjaa koko maakunnan ilmastotyötä. Ohjelma huomioi ja tunnistaa ilmastonmuutoksen vaikutukset ympäristöön ja luontoon, sisältää huomioita viherrakenteen kehittämisestä, hiilensidonnän vahvistamisesta ja luonnon monimuotoisuuden tukemisesta. Edellä mainittujen yhteensovittaminen varmistaa, että sekä kaupungin että maakunnan ilmastotyö etenee johdonmukaisesti ja vaikuttavasti.

Maakunnallisen ilmasto- ja energiastrategian visio:

- **Satakunta on vuonna 2030 ilmastoystävällinen, kestävien energiaratkaisuiden maakunta**

Maakunnallisen ilmasto- ja energiastrategian pääteemat:

- **Kestävien energiaratkaisujen Satakunta**
- **Hiilineutraali Satakunta**
- **Ilmastoviisas Satakunta**

Kaupungin ilmastosuunnitelmat ja –toimenpiteet ohjelmakaudelle

Osana maakunnallista ilmastotyötä ja aktiiviset toimet

Ulvilan kaupunki aktiivisena ilmastotoimijana

Suomen kansallinen tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2035. Päästövähennystavoitteet ovat asetettu Ilmastolaissa (423/2022) 60 % vuoteen 2030 mennessä, 80 % vuoteen 2040 mennessä ja 90 % pyrkien kuitenkin 95 % vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon.

Ulvilan kaupunki on jo ennen vuoden 2024 liittymistään HINKU-verkoston osallistunut aktiivisesti ympäristö- ja ilmastoteemojen käsittelyyn ja niistä käytyihin keskusteluihin 2000-luvun alusta lähtien. Kuitenkin ohjelmallinen työ ja sitoutuminen eri kokonaistavoitteisiin on puuttunut. Nyt käsillä oleva ilmasto-ohjelma täydentää kaupungin sitoutumista maakunnallisiin tavoitteisiin, joissa Satakunnassa vähennetään liikenteen, lämmityksestä aiheutuvia ja maataloudesta aiheutuvia päästöjä sekä vahvistetaan hiilinieluja.

Ilmasto-ohjelma ohjaa ja tukee myös vaikutustenarvioinnin prosessia niin maankäytön (kaavoitus, metsät, pellot), infran (tiet, puistot, vesihuolto) kuin kiinteistöjen käytön osalta.

Ulvilan kaupungin ilmastotoimet 1/2

Ilmastotoimien tuominen osaksi kaupungin päivittäistä toimintaa talousarvion ja käyttö- ja toimintasuunnitelmien kautta on kirjattu osaksi teknisen lautakunnan tehtäväkenttää. Tätä tehtävää palvelevat kaikkien teknisen lautakunnan tulosalueiden sitoutuminen omassa työssään noudattaa positiivisia ilmastovaikutuksia tuottaviin ratkaisuihin ja vastuulliseen päätöksentekoon.

Kyseessä voi olla lainsäädäntöön pohjautuvien toimien aktiivinen implementointi osaksi kaupungin toimintaa kuten hiilijalanjäljen seuraaminen tai ympäristölupaprosessien tehostaminen tai materiaalivirtojen seurannan parantaminen. Toisaalta kyseessä voi olla etupainotteisesti tavoitteelliseen energiansäästöön ja tätä kautta myös taloudellisesti kestäväan ratkaisuun päätyvä investointi tai käyttötalouden kohde, vaikkapa rakennusten valaistuksen vaihtaminen hehkulamputa LED-valoiksi.

Merkittävin yksittäinen toimi on kuitenkin kaupungin oleminen osa valtakunnallista HINKU-verkosta.

Ulvilan kaupungin ilmastotoimet 2/2

Ulvilan kaupungin toimialat pystyvät ilmasto-ohjelmaan ja kaupunkistrategiaan nojaten luomaan omia Hyvä jälki – teemaisia kokonaisuuksia, joissa ilmastotoimet konkretisoituvat eri tavoin.

Kyseessä voi olla esimerkiksi sivistystoimen osalta alueellisen ja paikallisen ilmastoteeman tuominen osaksi opetussuunnitelmaa ja jo valmiina olevia kokonaisuuksia. Teknisen toimen osalta ilmastoon ja erityisesti hiilineutraaliuteen liittyvät osakokonaisuudet ovat jo kuten mainittua mukana osin lainsäädäntöön pohjautuen.

Erityistä huomiota voidaan tässä kohtaa kiinnittää keskushallinnon alaisten vastuualueiden potentiaaliin, erityisesti kaavoituksen ja elinvoimatyön osalta.

ENKU- hanke ja JETS - sopimus

Ulvilan kaupunki on sitoutunut vuoteen 2028 saakka osaksi Porin kaupungin kokoamaa ENKU (energiaviisas kunta) hanketta joka on osin EU-rahoitteinen. Hankkeen osallistujakunnat saavat käyttöönsä asiantuntijaresurssia ilmastotyön tueksi.

JETS eli julkisen alan energiatehokkuussopimus on Energiaviraston kanssa tehtävä sitoumus pyrkimyksestä vähentää kunnan energiankulutusta kaikilla mahdollisilla osa-alueilla. Tässä huomioidaan niin lämmitysmuodon muutokset, kaluston modernisointi kuin muuta toiminnalliset seikat.

JETS – sopimus on pakollinen osa HINKU hanketta ja JETS-sopimukseen liittyminen tukee kaupungin ilmasto- ja energiatehokkuustavoitteita sekä jatkaa johdonmukaisesti aiempaa sitoutumista kestävään kehitykseen.

Liittymisprosessi toteutetaan vuoden 2026 alkupuoliskolla. Toimintasuunnitelma tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan vuoden 2026 loppuun mennessä.

Energiatehokkuussopimukseen liittyminen mahdollistaa kunnalle korotetun energiatuen energiakatselmuksiin ja tietyissä investoinneissa sekä mahdollisuuden hakea harkinnanvaraista valtion tukea uusien teknologioiden ja energiatehokkuutta edistävien hankkeiden toteuttamiseen.

Ulvilan kaupunki ja HINKU-verkosto 1/2

Ulvilan kaupunginvaltuuston hyväksyi 16.9.2024 kaupungin liittymisen HINKU – verkostoon periaatteineen:

Kaupungin tulee ottaa kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan.

Kaupunki liittyy työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton väliseen sopimukseen, jossa ne sitoutuvat julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (Jets) toimenpiteisiin ja tavoitteisiin.

Kaupunginjohtaja tai hänen nimeämänsä muu kaupungin työntekijä toimii Hinku-verkoston johtoryhmän jäsenenä.

Kaupunki nimeää yhteyshenkilön, joka toimii tiedonvälittäjänä kunnan ja Syken (Suomen ympäristökeskus) välillä.

Ulvilan kaupunki ja HINKU-verkosto 2/2

Kaupunki nimesi ilmastotyöryhmän Hinku-työryhmäksi, jossa on edustettuna kaikki hallinnonalat. Työryhmä ja yhteyshenkilö vastaavat että:

- Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään talousarviossa.
- Kunnalle laaditaan vuosittain hillintätoimien suunnitelma, joka osoittaa, millä toimenpiteillä ja investoinneilla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään koko kunnan alueella. Suunnitelma sisältää myös keinoja asukkaiden ja paikallisten yritysten aktivoimiseen.
- Kunnan alueella toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet kootaan ja julkaistaan vuosittain. Tieto tehdyistä toimista toimitetaan myös Sykelle. Valtakunnallisesti kiinnostavat hillintätoimet voidaan viedä myös Kestävyysloikka-verkkopalveluun. Toimenpiteisiin liitetään mahdollisuuksien mukaan saavutetut tulokset.
- Kaupungin henkilöstölle ja kaupunginvaltuustolle tiedotetaan vuosittain HINKU hankkeen saavutuksista.
- Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillinnän mahdollisuuksista.

Päästövähennyksien eteneminen

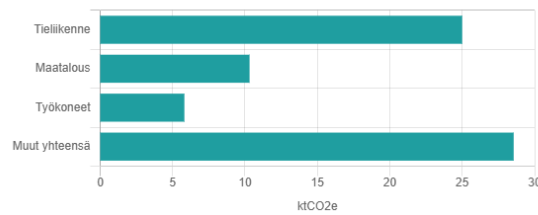
ULVILA
2007 - 2025

perusskenaario
-47.7%

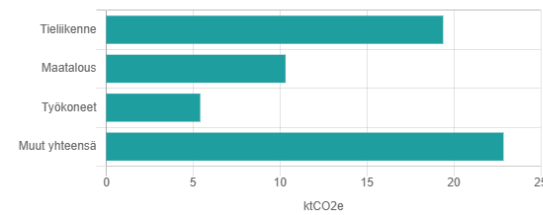
Vähennettävät päästöt (kuilu)
35.8 kt CO₂e

Vaihda kuntaa

Suurimmat päästoluokat 2021

Suurimmat päästoluokat 2025

Aloitus

Skenaarion päästövähennysprosentti kuvaa päästövähennemää vertailuvuoden ja tavoitevuoden välillä, sisältäen jo toteutuneen päästökertyksen vuoteen 2021 mennessä sekä vuoden 2021 jälkeen erilaisin toimenpitein toteutettavat päästövähennykset. Työkalussa asetettavat toimenpiteet toteutetaan vuoden 2021 jälkeen, mutta asetettuun tavoitevuoteen mennessä. Skenaariotyökalun laskentaperiaatteet löydät täältä: [menetelmäkuvaus](#).

Työkalussa tarkastellaan ALas-laskentajärjestelmän Hinku-laskentasääntöjen mukaisia käyttöperäisiä kasvihuonekaasupäästöjä.

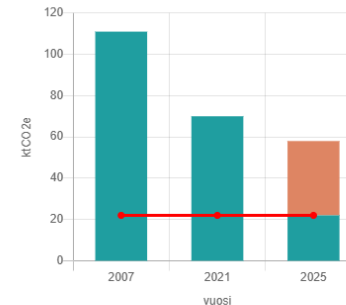
Valittu kunta

Skenaarion nimi (vapaasti valittava)

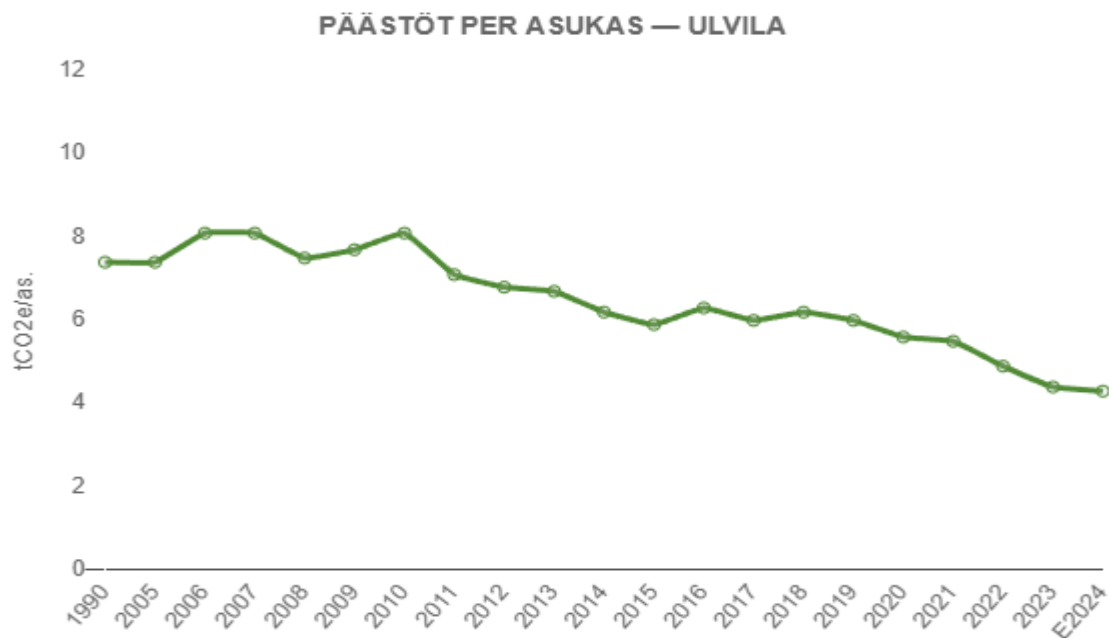
Vertailuvuosi Tavoitevuosi

Päästövähennystavoite (%)

Kokonaispäästöt

Päästövähennyksien eteneminen

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ULVILA

KOKONAISPÄÄSTÖT

2007 - E2024

-52%

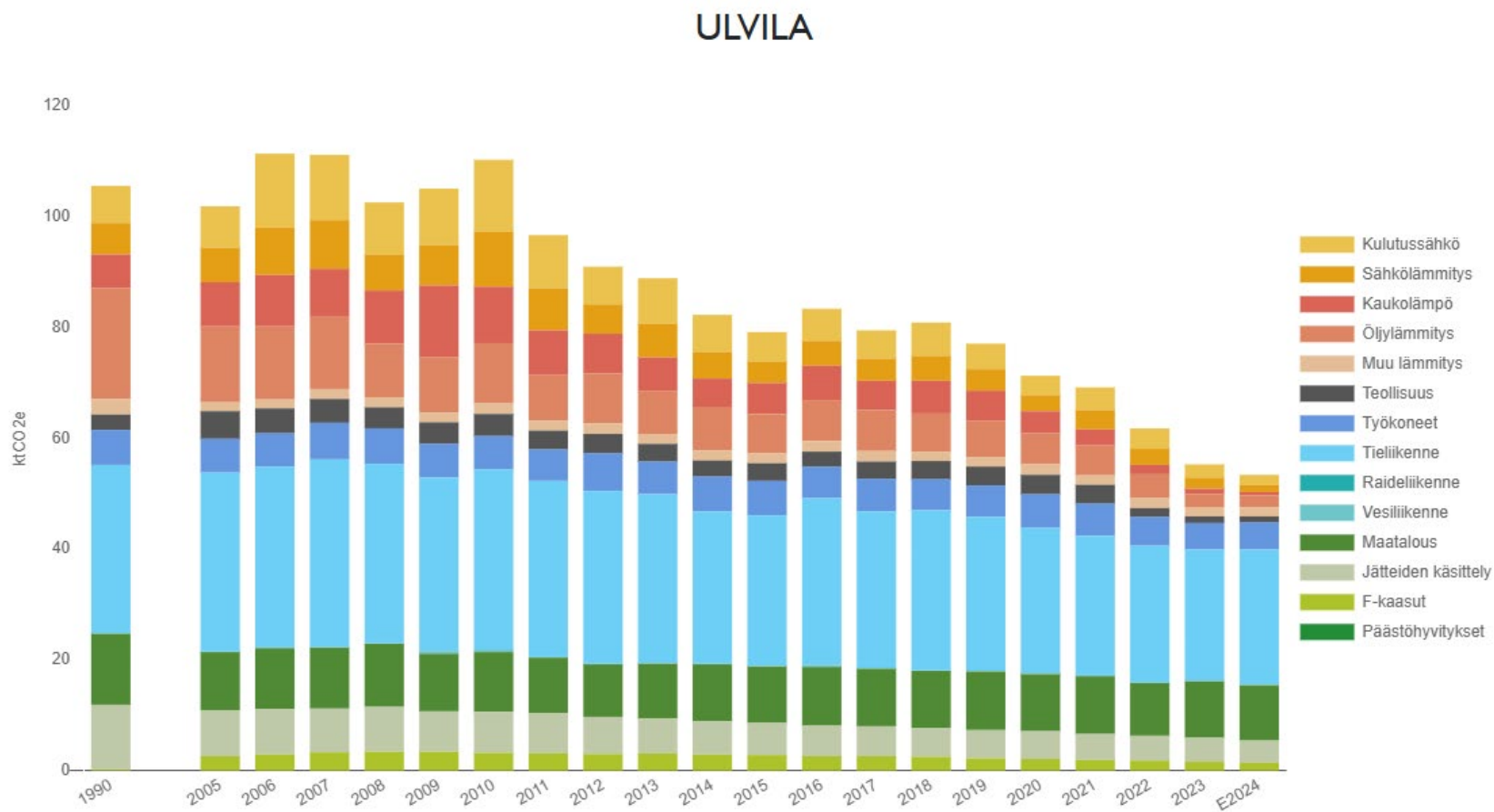
MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ULVILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2007 - E2024

-47%

Päästövähennyksien eteneminen 2007-2024

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Ilmastojohtaminen						
Haetaan ja hyödynnetään rahoitusmahdollisuuksia ilmastotyön edistämiseksi	Seurataan aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksia ja haetaan vihreää rahoitusta investointeihin sekä hankerahoitusta ilmastosuunnitelman mukaisten ilmastotoimenpiteiden resursoimiseksi.	Jatkuva	**	Hallinto, Hinkutyöryhmä	Tuoteutuneet rahoitukset /€	2
Laaditaan ilmastobudjetti, vaikutusten arviointi, vastuullisuusraportointi ?	Laaditaan ilmastobudjetti, eli talousarvion vuositason päästövähennystavoite sekä ilmastotyön toiminnalliset tavoitteet.	2026-	**	Hinkutyöryhmä, hallinto	Toteutumisen arviointi	1
Ilmastotyötä edistetään osallistumalla verkostotoimintaan	Hyödynnetään Hinku-verkosta aktiivisesti parhaiden käytäntöjen löytämiseksi ja levittämiseksi sekä osallistutaan verkoston kehittämiseen mm. Hinkujohtoryhmän kautta.	Jatkuva	**	Hinkutyöryhmä	Toteutumisen arviointi	1
Ilmastotyötä edistetään vapaaehtoisten sopimusten kautta	Ulvila sitoutuu julkisenalan energiatehokkuussopimuksen (JETS) seuraavalle kaudelle (2026 -2035), kehittää JETS-työn seurantaan entisestään ja raportoi etenemisestä Energiavirastolle vuosittain	JETS kausi 2026-2035	***	Hallinto, Tekniset palvelut	JETS etenee suunnitellusti	1
Kehitetään kunnan ilmastotyön sisäistä organisoitumista	Kunnan Hinku-ohjausryhmän tehtävät päivitetään vastaamaan Hinku-kriteerejä	2025-2027	**	Hinkutyöryhmä, hinkuverkosto	Toteutumisen arviointi	1
Kehitetään kunnan ilmastotyön osaamista	Ilmastotyön etenemisestä ja Hinku-ohjausryhmän toiminnasta viestitään sisäisesti (ks. ilmastoviestintä). • Kunnan henkilöstö sitoutetaan ilmastotyöhön, uudet ja vanhat työntekijät perehdytetään kunnan ilmastotavoitteisiin ja –toimenpiteisiin.	Jatkuva	**	Hinkutyöryhmä, henkilöstöhallinto, päättäjät	Toteutumisen arviointi	1

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄ HENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUK SISTA 1-5
Kaavoitus ja maankäyttö						
Alueidenkäytön ja kaavoituksen ilmastonäkökulmiin liittyvän tiedon lisääminen ja hyödyntäminen	Perehdytään alueidenkäytön ja kaavoituksen ilmastonäkökulmia koskevaan kirjallisuuteen ja osallistutaan aihetta koskeviin koulutuksiin ja webinaareihin. Tuotetaan ja ylläpidetään alueidenkäytön ja kaavoituksen ilmastonäkökulmiin liittyvää seurantatietoa kuntatasolla. Hyödynnetään hankittua ja tuotettua tietoa kaavoituksessa ja kaavahankkeiden ohjelmoinnissa.	Jatkuva	**	Kaupunkikehitys	Osallistuttujen koulutusten ja webinaarien määrä, tuotettujen tietoaineistojen määrä ja laajuus, kaavoituksen ja alueidenkäytön ilmastonäkökulmiin liittyvien lähdeviitteiden määrä kaavaselostuksissa.	1
Kaavojen ilmastovaikutusten arviointi	Arvioidaan kaikkien kaavojen ilmastovaikutukset hyödyntämällä saatavilla olevilla ilmastovaikutusten arviointityökaluja. Lisätään kaupunkikehityksen toimialan ilmastovaikutusten arviointimenetelmiin liittyvää tietotaitoa tutustumalla uusiin ilmastovaikutusten arviointityökaluihin ja seuraamalla aihetta koskevia kehityshankkeita. Huomioidaan ilmastovaikutusten arviointiin liittyvä osaaminen kaavasuunnittelun asiantuntijatehtävien hankinnoissa.	Jatkuva	**	Kaupunkikehitys	Toteutumisen arviointi	1
Kestävän energiantuotannon, kestävän teollisuuden ja kiertotalouden laitosten sijoittumisen ja kestävän kehityksen mukaisten yrityskeskittymien muodostumisen edistäminen	Kaavoitetaan alueita kestävän energiantuotannon, kestävän teollisuuden ja kiertotalouden laitoksille. Kootaan kestävän kehityksen mukaiseen yritystoimintaan varattuja alueita mahdollisuuksien mukaan synergiaetuja tuottaviksi yrityskeskittymiksi. Tutkitaan ja kehitetään kannustimia kestävien energiantuotantomuotojen kokeilemiseksi ja käyttöönottamiseksi olemassa olevilla yritys- ja teollisuusalueilla.	Käynnissä/ Jatkuva	***	Kaupunginjohto, Priztech, kaupunkikehitys	Kestävälle energiantuotannolle ja teollisuudelle kaavoissa varattujen alueiden pinta-ala, kestävän energiantuotannon ja teollisuuden laitoksille kaavoissa varattujen rakennuspaikkojen määrä yksittäisten yritysalueiden sisällä, käyttöön otettujen kannustimien määrä.	3
Yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumisen edistäminen	Tutkitaan ja kehitetään yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyviä asemakaavamääräyksiä. Osoitetaan kaavoissa alueita erilaisille sopeutusrakenteille. Turvataan asemakaavojen aluevarauksilla taajama-alueiden yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumista palvelevan siniviherrakenteen riittävyys ja kytkettyvyys. Edistetään asemakaavamääräyksillä taajama-alueiden latvuspeitteisyyden kokonaisuuden lisääntymistä. Käsitellään yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyviä ratkaisuja kaavaselostusten vaikutusten arvioinneissa.	Käynnissä/Jatkuva	*	Kaupunkikehitys	Yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyvien määräysten esiintyvyys asemakaavoissa, kaavoissa osoitettujen sopeutusrakenteiden määrä, asemakaavoissa osoitettujen siniviherrakenteelle varattujen alueiden pinta-ala taajama-alueilla, kaavoissa taajama-alueille osoitettujen siniviherrakenteen aluevarauksen kytkettyvyyden aste mitattuna yhteyksinä muihin vastaaviin aluevarauksiin, latvuspeitteisyyden lisäämistä edistävien määräysten esiintyvyys asemakaavoissa, yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumista käsittelevien kohtien laajuus kaavaselostuksissa.	3
Vähähiilisen ja resurssitehokkaan rakentamisen edistäminen	Tutkitaan ja kehitetään rakentamisen vähähiilisyyteen ja resurssitehokkuuteen kannustavia asemakaavamääräyksiä. Ohjataan uusi raskas rakentaminen pääosin maaperäolosuhteiltaan hyvin rakennettaville alueille.	Käynnissä/Jatkuva	**	Kaupunkikehitys	Rakentamisen vähähiilisyyteen ja resurssitehokkuuteen liittyvien määräysten esiintyvyys asemakaavoissa, maaperäolosuhteiltaan hyvin rakennettaville alueille osoitetun rakennusohjeuden määrä.	1
Hiilinielujen ja -varastojen huomiointi	Huomioidaan kaavojen vaikutukset hiilinieluihin ja -varastoihin suunnittelun yhtenä lähtökohdana. Osoitetaan taajama-alueille sijoittuvissa tai taajama-aluetta laajentavissa kaavoissa varauksia uusille pysyvästi viherpeitteisille alueille. Tutkitaan ja kehitetään asemakaavatonttien ja muiden yksityiskiinteistöjen viherpeitteisyyden lisäämiseen kannustavia asemakaavamääräyksiä. Tarkennetaan kunnan hiilinieluja ja -varastoja koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä kunnan alueidenkäyttösektoria koskevan tietopohjan vahvistuttua.	elokuu 2026	**	Kaupunkikehitys	Hiilinieluihin ja -varastoihin kohdistuvia vaikutuksia käsittelevien kohtien laajuus kaavaselostuksissa, viherpeitteisyyden lisäämisen kannustavien määräysten esiintyvyys asemakaavoissa, kaavoissa pysyvästi viherpeitteisiksi osoitettujen alueiden pinta-ala.	1

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Kasvatus ja kestävä arki						
Ilmastokasvatusta toteutetaan perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa	<ul style="list-style-type: none"> Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kannustetaan oppilaita ilmastokestäviin arjen valintoihin (mm. kävely ja pyöräily, kierrätys, energiansäästö, kulutusvalinnat). Kestävyystyön edistäminen kirjataan perusopetuksen opetussuunnitelman toiminnallisiin tavoitteisiin. Monialaiset oppimiskokonaisuudet. Sähköiset oppimateriaalit ja ympäristöt. Luokkaympäristöt teams. 6.luokkaisten puiden istutus projekti, Koskin koulu koulupuutarha projekti. Miljoona roskapussia päivä. Some markkinointi ja päivitykset. Keräämön koulutukset vuosiluokalle ? 	Jatkuvaa. Puunistustus päivä, koulupuutarha 2026-2030. Pyöräilyviikon tapahtumat.	**	Rehtorit, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Toteutumisen arviointi	1
Ilmastokasvatusta toteutetaan varhaiskasvatuksessa	<ul style="list-style-type: none"> Kunta tukee ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa. Kestävyystyön edistäminen kirjataan varhaiskasvatussuunnitelman toiminnallisiin tavoitteisiin. Vakan arjessa tuetaan lasten luontosuhteen vahvistamista. 	Jatkuvaa.	***	Päiväkotien johtajat, varhaiskasvatuspäällikkö, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	koulupyöräilijöiden määrä	1
Pienennetään ilmastovaikutusta sivistystoimen vähähiilisillä hankinnoilla	<ul style="list-style-type: none"> Kunta tukee ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa. metsämörri Kestävyystyön edistäminen kirjataan varhaiskasvatussuunnitelman toiminnallisiin tavoitteisiin. Vakan arjessa tuetaan lasten luontosuhteen vahvistamista. oppilaskuljetusten suunnitelmallisuus. 	Jatkuvaa	***	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Toteutumisen arviointi	1
Pienennetään ilmastovaikutusta ruokapalveluissa kestäville toimintamalleilla	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään ja laajennetaan toimintamalleja ruokahävikin minimoimiseksi. Kasvatetaan kasvisruoan osuutta nykyisestä reseptiikan mahdollisuuksien rajoissa sekä päivittyvien ravitsemisuositusten mukaisesti. Luokan poissaolon ilmoitukset. Oppilaskunnan ruokahävikki vähentämismarkkinointi 	Jatkuvaa	***	Ateriapalvelut	Hävikkiruuan seuranta	1
Pienennetään ilmastovaikutusta puhtauspalveluissa vähähiilisillä hankinnoilla	<ul style="list-style-type: none"> Hankitaan energiatehokkaita ja korjattavia laitteita sekä kierrätysmateriaaleista valmistettuja tekstiilejä myös jatkossa. 	Jatkuvaa	**	Puhtauspalvelut	Toteutumisen arviointi	1

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Viestintä, vuorovaikutus ja yhteistyö						
Toteutetaan ilmastoviestintää ja motivoidaan asukkaita	Kunta kannustaa asukkaita kestävään elämäntapaan ja näyttää esimerkkiä aktiivisella ja avoimella ilmastoviestinnällä hyödyntäen kunnan viestintäkanavia (some) ilmastoviestinnän suunnitelman mukaisesti • Kunta osallistuu kestävään elämäntapaan ja energiansäästöön liittyviin viestintäkampanjoihin • Kunta järjestää asukkaille kestävään elämäntapaan liittyviä infotilaisuuksia	Jatkuva	**	Sivistyspalvelut	Toteutumisen arviointi	1
Toteutetaan ilmastoviestintää ja neuvontaa paikallisille yrityksille ja yhteisöille (piiloviestintä)	Kunta kannustaa yrityksiä kestävään liiketoimintaan sekä ilmastoviestintään valintoihin ilmastoviestinnän suunnitelman mukaisesti • Kunta sisällyttää ilmastonäkökulman osaksi yritysten ja yhteisöjen tilaisuuksia, kuten yritys tapaamisia ja kyläyhteisöille suunnattuja tilaisuuksia	Jatkuva	**	Kaupunginjohtaja, Prizztech	Toteutumisen arviointi	1
Sisällytetään vähähiilisyys osaksi kunnan elinkeinopalveluja, yritysneuvontaa sekä muuta vuorovaikutusta ja yhteistyötä yritysten kanssa	Jatketaan ilmastohankkeiden kehittämistä ja toteutusta paikallisten yritysten kanssa	Jatkuva	**	Kaupunginjohtaja, Prizztech	Toteutumisen arviointi	1

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Rakentaminen ja infra						
Julkisenalan energiatehokkuussopimukseen (JETS) liittyminen ja sen toteuttaminen	Energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Totutus kausi 2026-2035. Energiansäästö 6 % 2030, 10 % 2035 lähtötilanteesta (2023)	***	Tekniset palvelut	Säästetty (MWh/a)	1
Uusiutuvien energialähteiden edistäminen kaupungin kiinteistöissä ja rakentamisessa	Energiatehokkuuden huomioiminen investoinneissa	Jatkuva	***	Tekniset palvelut	Onko huomioitu (kyllä / ei)	2
Kiinteistöjen energiankulutuksen vähentäminen	Energiatehokkuutta tukevat investoinnit ja energiatehokkuuden-edistäminen ylläpidossa	Jatkuva	***	Tekniset palvelut	Energiankulutuksen määrä kiinteistöissä (MWh/a) ja vähenemä (MWh/a, %), investoinnit €/a	2
Kaupungin kiinteistöjen valaistuksen energiankulutuksen vähentäminen	Ohjauksen uusiminen ja valaistuksen uusiminen vähäenergiisiin valaisimiin	Kiinteistöjen muuttaminen led-valaistukseksi, yleissuunnitelma, jatkuva	***	Tekniset palvelut	Energian kokonaiskulutus (MWh/a) ja vähenemä (MWh/a, %)	3
Vesihuollon energiankulutuksen vähentäminen	Ravannin vesilaitoksen uusinta, biologinen puhdistus 2025-2027	Jatkuva	***	Tekniset palvelut	Energian kokonaiskulutus (MWh/a) ja vähenemä (MWh/a, %)	3
Huomioidaan toimitilojen kasvava jäähdytyksen tarve saneeraus- ja uudiskohteissa	Tuetaan kunnan ilmastonmuutoksen sopeutumista ja yleistyviin hellejaksoihin varautumista toteuttamalla tarvittavat uudistukset toimitilojen jäähdytykseen	Jatkuva	*	Tekniset palvelut		3
Toteutetaan rakennushankkeet energiatehokkaina	Toteutetaan uudis-, saneeraus-, purkuhankkeet vähähiilisinä asettamalla korkeat energiatehokkuuskriteerit kilpailutuksiin. Moduulirakentaminen. Totutukseen Uimahalli, kaupungintalon remontti.	Jatkuva. Uimahalli, kaupungintalon remontti 2026-2028	**	Tekniset palvelut	Energiansäästö (MWh/v)	2
Hyödynnetään vähähiilisiä rakennusmateriaaleja, kuten puuta	Uudisrakennusten kilpailutuksissa energiatehokkuusluokka (20% parempi)• Tutkitaan puurakentamisen käyttömahdollisuuksia soveltuvissa kohteissa	Jatkuva	**	Tekniset palvelut	Päästövähennemä arviot (t CO ₂ -ekv.)	2
Hyödynnetään kierrätysmateriaaleja uudisrakentamisessa	Uudisrakennusten kilpailutuksissa huomioidaan kierrätetyt rakennusmateriaalit	Jatkuva	**	Tekniset palvelut	Päästövähennemä arviot (t CO ₂ -ekv.)	2
Hyödynnetään katuvalaistuksessa älykästä ohjausta	Hyödynnetään saneerattavissa ja mielekkäissä kohteissa liikkuksen tunnistimia ja himmennysia sekä muita älykkään ohjauksen mahdollisuuksia	Jatkuva	**	Tekniset palvelut	Energiansäästö (MWh/v)	3
Hyödynnetään infrarakentamisessa kierrätysmateriaaleja (kuten betonimursketta)	Mahdollistetaan betonimurskeen ja muun kierrätysmateriaalin käyttö jatkossakin	Jatkuva	**	Tekniset palvelut	Päästövähennemä arviot (t CO ₂ -ekv.)	2
Otetaan ilmastovaikutukset huomioon kattavasti jo infrahankkeen suunnitteluvaiheessa	Ilmastovaikutukset huomioidaan jo suunnittelu-/kilpailutusvaiheessa ja arvioidaan kaikissa suuren kokoisen infrahankkeissa. Maankaatopaikkakapasiteetin lisääminen, lyhyemmät kuljetusmatkat.	Jatkuva	***	Tekniset palvelut	Päästövähennemä arviot (t CO ₂ -ekv.)	2

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Liikenne ja liikkuminen						
Parannetaan kevyen liikenteen liikkumismahdollisuuksia	Kevyen liikenteen reittien huomioiminen kaavoituksessa	Jatkuva	**		Suunnitellut kevyenliikenteen väylät (km/a)	
	Kevyen liikenteen turvallisuutta parantavat rakenteelliset toimenpiteet	Jatkuva	*		Investoinnit (€/vuosi)	
	Uusien kevyen liikenteen väylien rakentaminen	Jatkuva	**		Uudet kevyen liikenteenväylät, m/vuosi	
	Pyöräilyverkoston kehittäminen		***		Toteutumisen arviointi	
Joukkoliikenteen parantaminen / kehittäminen	Koulukuljetuksissa vähäpäästöisten ajoneuvojen suosiminen kilpailutuksessa, lain mukaisesti. Työmatkayhteys Ulvila-Pori. Ulvila -Harjavalta ?. Sataedun ja lukion opiskelijoiden parempi joukkoliikenteenaikataulut. Kullaa ? Henkilöjuna liikenne ?	Jatkuva	***		Toteutumisen arviointi	4
Sähköautojen käyttömahdollisuuksien edistäminen	Latauspisteiden huomioiminen kiinteistöjen suunnittelussa. Lain edellyttämät toimenpiteet	Jatkuva	**		Onko huomioitu vai ei, toteutuneet latauspisteet	
Kunnan ajoneuvo- ja kuljetushankinnat ovat päästöttömiä	Puhtaiden ajoneuvohankintojen lain mukaisesti hankittavien ajoneuvojen (M1, M2, N1) CO2-päästöt ovat 0 g /km (täyssähkö- ja vetyautot).		**		Toteutumisen arviointi	4
Vähennetään asukkaiden liikkumisen tarvetta mahdollistamalla monipuoliset ja toimivat etäpalvelu	Kaikki asukkaille ja yrityksille suunnatut kunnan tuottamat palvelut ovat saavutettavissa sähköisesti.		*		Toteutumisen arviointi	3

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Maatalous						
Maatalouden päästöjen vähentäminen ja ravinteiden kierrätys	Neuvonta, maatalojen ympäristö- ja ilmastosuunnitelmat	Jatkuva	***	Maaseutupalvelut	Toteutumisen arviointi	3
epäorgaanisten typpilannoitteiden käytön vähentäminen	Neuvonta, maatalojen ympäristö- ja ilmastosuunnitelmat	Jatkuva	**	Maaseutupalvelut	Toteutumisen arviointi	3
Turveltojen ennallistaminen, viherpeitteisyys	Neuvonta, maatalojen ympäristö- ja ilmastosuunnitelmat	Jatkuva	***	Maaseutupalvelut	Toteutumisen arviointi	3
Maankäytön muutokset	Neuvonta, maatalojen ympäristö- ja ilmastosuunnitelmat	Jatkuva	*		Toteutumisen arviointi	3
Kaupungin omistamien metsien ylläpitäminen	Kestävä metsänhoito. Metsänhoitosuunnitelma 2020-2029	Jatkuva	*	Tekniset palvelut	Toteutumisen arviointi	1
Lähiruuan lisääminen ruokahuollossa	Otetaan huomioon elintarvikehankintakilpailutuksissa	Jatkuva	*	Ateriapalvelut	Toteutumisen arviointi	3

Ulvilan Ilmasto-ohjelman ja HINKU – tavoitteiden asettaminen teemoittain

TAVOITE	TOIMENPITEET	AIKATAULU	PÄÄSTÖVÄHENNYS POTENTIAALI (1-3)	VASTUUTAHO JA YHTEISTYÖTAHO	MITTARIT	ARVIO KUSTANNUKSISTA 1-5
Kiertotalous, ekologisuus ja jätteiden käsittely						
Tehostetaan materiaalien ja tavaroiden uusiokäyttöä kunnan toiminnoissa	Toimialojen sisällä ja välillä on kehitetty vakiintuneet ja toimivat käytännöt työkalujen, huonekalujen ja laitteiden kierrätykseen kiinteistöistä/ toimipisteestä toiseen. Huomioiden mahdolliset kohteen sisäilmaongekmat	Jatkuva	*		Toteutumisen arviointi	1
Vähennetään materiaalien ja raaka-aineiden kulutusta kunnan toiminnoissa	Otetaan resurssiviisaus huomioon kunnan hankinnoissa ja toiminnoissa siten, että neitseellisten materiaalien ja raaka-aineiden kulutus kunnassa pienenee	Jatkuva	*		Toteutumisen arviointi	1
Edistetään ja kehitetään kiertotalousalan yritystoimintaa	Kunta osallistuu aktiivisesti kiertotalousalan paikalliseen ja alueelliseen kehittämiseen	Jatkuva	*		Toteutumisen arviointi	2
Syntyvän jätemäärän vähentäminen, kierrätys ja jätteen tehokas hyödyntäminen	Neuvonta, kierrätyspisteet, Keräämön uusi lajitteluasema Harjavallan Sievariin (tuo ja vie kontti).	Jatkuva, kierrätysasema 2026	**	Seudullinen jätehuolto (Keräämö)	Sekalaisen yhdyskuntajätteen määrä (t/a)	2
Jätevesistä aiheutuva mahdollisimman vähäinen vesistö- ja ympäristökuormitus	Viemäriverkoston vuotovesimäärän ja ylijuuksutusten vähentäminen	Jatkuva	**	Tekniset palvelut	Vuotovesimäärä/ laskutettu jätevesi %, ylijuuksutus (m ³ /a)	2
Kierrätyskeskus toiminnan aloittaminen	Kiertotalouspalvelut (korjaus,lainaus)	2026	*	Tekniset palvelut	Toteutumisen arviointi	4
Biojätteen parempi keräystulos	Biojätteen parempi lajittelu	Jatkuva	**	Tekniset palvelut	Kerättävän biojätteen määrä (t/v)	3
Urheiluvälinelainaus.	Kirjasto, urheiluvälinelainaus. Koulujen suksi, luistin yms. Koululaisten käytävissä	Jatkuva	*		Toteutumisen arviointi	2